
Ярослав СЛУТИЙ
(Дрогобич, Україна)

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Умови сучасного життя дедалі гостріше ставлять перед вітчизняною системою дошкільної освіти реалізацію завдань модернізації, та функціонування її на основі інноваційності та прогресивності. Можливість успішного втілення цього завдання вимагає вдосконалення професійної підготовки педагогів дошкільної освіти на етапі навчання майбутніх фахівців у закладі вищої освіти.

Сьогодні розвиток суспільства відбувається з високим ступенем динамічності та інтенсивності. Реформи, що відбуваються в системі освіти, зумовлені насамперед необхідністю підвищення якості освіти, що неможливо без змін вимог до сучасного педагога. У суспільній свідомості стара модель «людина – виконавець» дедалі більше поступається місцем новій моделі – «ініціативний, активний фахівець, який бере на себе відповідальність».

У зв'язку з цим, як один із стратегічних напрямів розвитку освіти в нормативно-правових документах розглядається підвищення якості кадрового складу ЗДО (орієнтація на міжнародні стандарти якості освітньої діяльності), що відповідає запитам соціуму. Це зумовлено тим, що від фахівця в цій галузі залежить освітній рівень соціуму загалом, можливість створення умов для подальшого його розвитку.

Не випадково у світлі змін, що відбуваються, в Україні у 2019 році затверджено стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який не може не спричинити позитивні зміни в

системі підготовки фахівців для освітньої сфери [4]. Стандарт педагога покликаний розвантажити педагога, дати йому свободу у професійній творчості, новий імпульс його розвитку. Готовність до змін, мобільність, здатність до нестандартних дій, відповідальність і самостійність – усе це характеристики діяльності успішного професіонала, які стосуються сучасного педагога дошкільної освіти.

Проведений нами аналіз наукової літератури щодо формування особистісних якостей педагога закладу дошкільної освіти та лідерських якостей людини [1; 2; 5] дав нам змогу виокремити лідерські якості сучасного педагога дошкільної освіти. На нашу думку, ця структура включає: прогнозування перспективи, прогресивність поглядів; стратегічність цілепокладання; креативне мислення і сензитивність до змін; професійна вмотивованість і здатність до освіти «впродовж життя»; наполегливість і зібраність; ініціативність і суспільна активність; харизматичність і здатність до роботи в команді.

Розкриємо їхній зміст. Прогнозування перспективи, прогресивність поглядів; стратегічність цілепокладання – це ті якості, що дають можливість нового бачення свого професійного майбутнього і шляхів реалізації усього нового та прогресивного.

Креативність мислення і сензитивність до змін. Це якості, що забезпечують можливість підібрати найоптимальніше рішення у різних ситуаціях. Володіння цими якостями також передбачає здатність до розумного ризику, подолання перешкод, вмотивованість, готовність до ситуації невизначеності та уміння опонувати думці інших.

Професійна вмотивованість і здатність до освіти «впродовж життя» означає вміння орієнтуватися на результат, а також здатність обирати для його досягнення різні шляхи. Дозволяє, постійно візуалізувати мету, обирати для її досягнення різні способи.

Харизматичність і здатність до роботи в команді. Наявність цих лідерських якостей передбачають особисту привабливість, чіткість щодо розуміння власних амбіцій, відкритість та відвертість, здатність до самовираження, уміння впливати на аудиторію, на колектив, неймовірний запал та заряд енергії.

Наполегливість і зібраність – це вміння окреслювати професійні завдання та неухильне слідування щодо їх реалізації, здатність передбачати події, планувати та керувати ними; здатність доводити свій робочий процес до досконалості.

Ініціативність і соціальна активність. Володіння цими якостями мають на увазі ініціативність особистості, її соціальна відповідальність, активність, адже людське життя, насамперед, залежить від наших власних рішень, а не від навколишнього оточення. І для цього лідер повинен мати власну ініціативу.

Отже, можемо зробити висновок, що, зазвичай, лідерські якості дошкільного педагога самі по собі не з'являються, звісно, якщо мова не йде про людину з яскраво вираженою харизматичністю. Ці якості можуть бути сформовані під час підготовки здобувачів у закладі вищої освіти. Ми вважаємо, що від спрямованості освітнього процесу ЗДО на формування в дошкільних педагогів лідерських якостей залежатиме успішність їх професійної підготовки та професійного шляху.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волинець К.І., Волинець Ю.О., Стаднік Н.В. Формування лідерських якостей майбутнього дошкільного педагога в умовах євроінтеграції: теоретичний аспект. *Молодий вчений*. 2017. № 10.2 (50.2). С. 14-17.
2. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю. Дев'ять кроків ефективного навчання лідерству. *Імідж сучасного педагога*. 2007. № 7-8 (76-77). С. 25-30.
3. Мельник І. Лідерський потенціал фахівця дошкільної освіти: постановка проблеми. *Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти* : збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, кафедра теорії та методик дошкільної освіти ; [відпов. секр. Н.Г. Каньоса]. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. С. 208-213.
4. Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» № 1456 від 21 листопада 2019 року.
5. Романовский А.Г., Михайличенко В.Е., Грень Л.Н. Педагогика лидерства : монография. Харьков : ФЛП Бровин А.В., 2018. 500 с.